

MKL

Lärprocess för rektorer

Jessica Götberg, Verksamhetsledare MKL, 240205-06

MKL

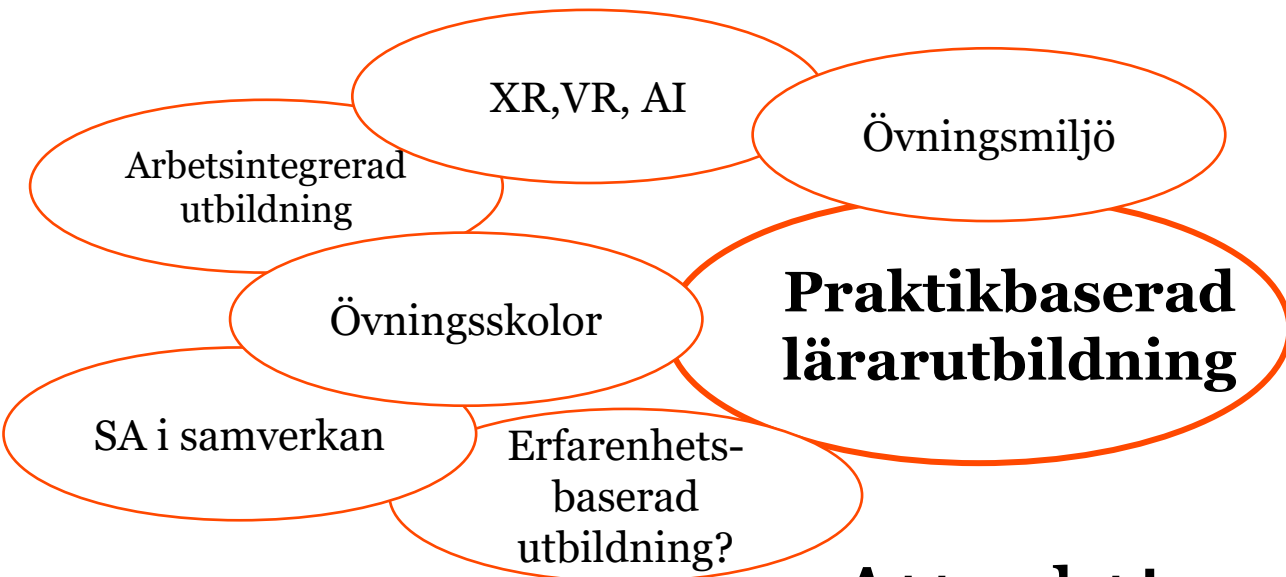
Mälardalens
kompetenscentrum för
lärande

**Livslångt
lärande**

**Praktikbaserad
lärarutbildning**

**Praktiknära
forskning i
samverkan**

MKL 2023-2025

Attraktiv lärarutbildning

Regionalt samverkansråd vt 2024

- Hur skapar vi en attraktiv lärarutbildning?
- Hur kan skolhuvudmän, lärosäten och lärcentrum arbeta tillsammans för att stärka behörighet och kompetens hos obehöriga förskollärare och lärare?

Praktiknära forskning i samverkan

Varför är studien viktig att göra

- Rapporter från svensk och internationell forskning samt från svenska myndigheter om elevers bristande läsförståelse →
- Fokus på läsandets tekniska sidor i undervisningen; lässtrategier, "provkunskap", mm.
- Litteraturen och litteraturundervisningen har en demokratisk potential, vilket förutsätter att elever känner engagemang i läsningen och i samtalen om böckerna.

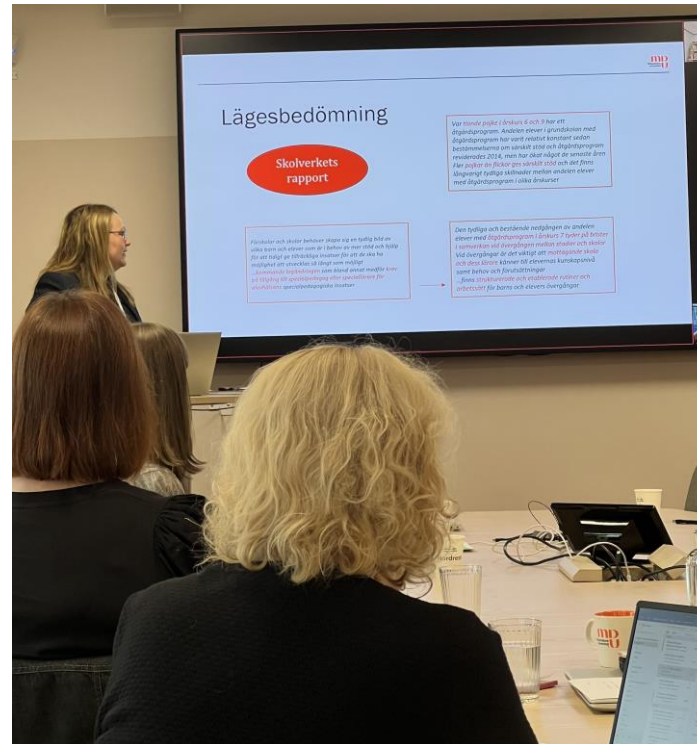
Engagerande läsning och samtal om litteratur
 I samverkan med Strängnäs kommun
Projektledare: Eva Hultin, professor i didaktik med inriktning svenska

Självständiga arbeten i samverkan med ÖS

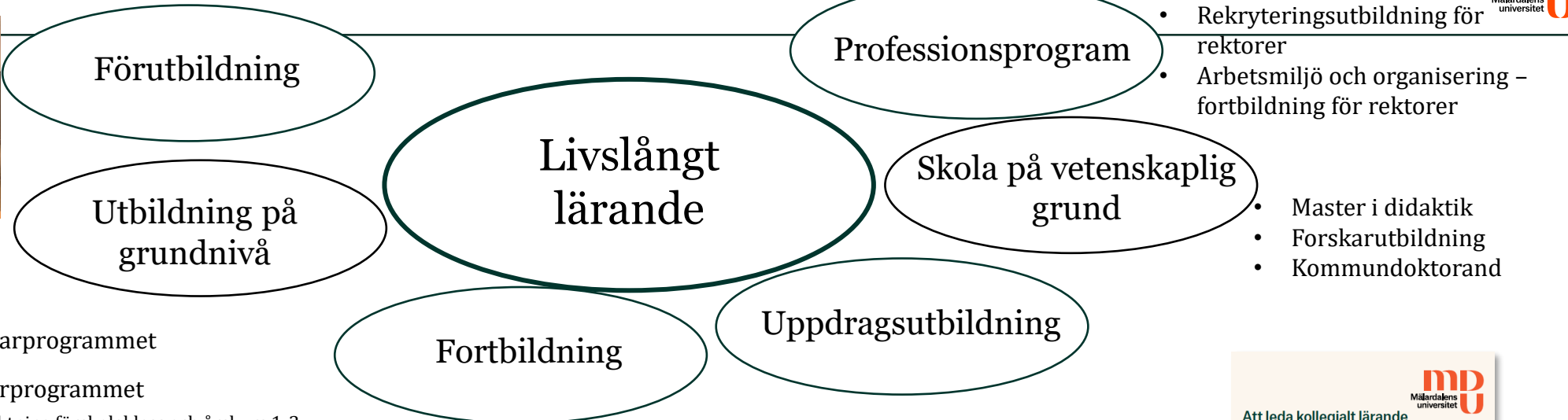
Kollegial observation och lektionsanalys
 I samverkan med Kungsörs kommun och Köpings kommun
Projektledare: Jannika Lindvall, universitetslektor i didaktik

Förändringsledarskap för mångfald och gynnsamma stadieövergångar
 I samverkan med Strängnäs kommun
Projektledare: Anna-Lena Andersson, universitetslektor

- Samverkan Lärcentra

- Förskolläraryrket
- Grundläraryrket
 - Inriktning förskoleklass och årskurs 1-3
 - Inriktning årskurs 4-6
- Ämnesläraryrket
 - (Inriktning årskurs 7-9)
 - Inriktning gymnasiet
- Grundläraryrket
 - Inriktning förskoleklass och årskurs 1-3 samt årskurs 4-6 – **arbetsintegrerat**

(skolor hos en huvudman som har avtal med MDU ang. anställning inom AIU)

- Kompletterande pedagogisk utbildning KPU
 - Inriktning förskoleklass, år 1-3 (start ht 23)
 - Inriktning årskurs 4-6
 - Inriktning årskurs 7-9
 - Inriktning gymnasiet
- Specialläraryrket
- Specialpedagogprogrammet
- Masterprogram i didaktik

Exempel Fristående kurser

- Att arbeta som specialpedagog
- SO-kurs för grundlärare i årskurs 4-6
- Förskoledidaktisk forskning
- Lärare och handledning
- Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Svenska som andra språk
- Den flerspråkiga och mångkulturella skolan

- Mentorsutbildning, att handleda nyanställda
- Rekryteringsutbildning för rektorer
- Arbetsmiljö och organisering – fortbildning för rektorer

- Master i didaktik
- Forskarutbildning
- Kommundoktorand

Utmana och stödj 7,5 hp

Syftet med kursen är att utveckla förskollärares specialpedagogiska kompetens samt att utveckla förskollärares kunskaper inom språk-, matematik- och kommunikationsutveckling i förskolan.

Innehåll och upplägg

Kursen ger 30 timmar med några fristående tillfällen på Campus Västerås. Kursen bygger specialpedagogiska perspektiv och begrepp som matematik, språk och kommunikation i förskolan. Viktigt är att utveckla kunskaper om språk och kommunikation i förskolan. Viktigt är att utveckla kunskaper om språk och kommunikation i förskolan. Viktigt är att utveckla kunskaper om språk och kommunikation i förskolan.

Temor och moment:

- Specialpedagogiska perspektiv
- Matematik, språk och kommunikation i förskolan
- Många språk i förskolan
- Många språk i förskolan
- Många språk i förskolan

Kursansvarig:

Utdelningschefen, Maria Johansson

Lärprocess för rektorer: Rektors pedagogiska ledarskap i teori och praktik

Lärprocessens syfte är att utveckla deltagarnas förmåga och praktiska arbete med pedagogisk ledning samt forskarna och skolans förbättringsarbete.

Innehåll

Under lärprocessen behandlas olika aspekter av rektors pedagogiska ledarskap och förhållanden i förskolan och skolan. Utgångspunkt är rektors pedagogiska ledarskap i teori och praktik.

Examination

Utdelningschefen är i nära samarbete med kursansvariga för att utveckla kursens innehåll och upplägg. Utvärdering av kursens innehåll och upplägg sker löpande under kursens gång.

Undervisande personal

Utdelningschefen, Maria Johansson

Att leda kollegialt lärande - verksamhetsnära kompetensutveckling

Utdelningschefen, Maria Johansson

Kompetensutveckling

Utdelningschefen, Maria Johansson

Examination

Utdelningschefen, Maria Johansson

Undervisande personal

Utdelningschefen, Maria Johansson

Utdelningschefen

Utdelningschefen, Maria Johansson

Kompetensutveckling

Utdelningschefen, Maria Johansson

Examination

Utdelningschefen, Maria Johansson

Undervisande personal

Utdelningschefen, Maria Johansson

Utdelningschefen

Utdelningschefen, Maria Johansson

Kompetensutveckling

Utdelningschefen, Maria Johansson

Examination

Utdelningschefen, Maria Johansson

Undervisande personal

Utdelningschefen, Maria Johansson

Utdelningschefen

Utdelningschefen, Maria Johansson

Kompetensutveckling

Utdelningschefen, Maria Johansson

Examination

Utdelningschefen, Maria Johansson

Undervisande personal

Utdelningschefen, Maria Johansson

Utdelningschefen

Utdelningschefen, Maria Johansson

Kompetensutveckling

Utdelningschefen, Maria Johansson

Examination

Utdelningschefen, Maria Johansson

Undervisande personal

Utdelningschefen, Maria Johansson

Utdelningschefen

Utdelningschefen, Maria Johansson

Kompetensutveckling

Utdelningschefen, Maria Johansson

Examination

Utdelningschefen, Maria Johansson

Undervisande personal

Utdelningschefen, Maria Johansson

Utdelningschefen

Utdelningschefen, Maria Johansson

Kompetensutveckling

Utdelningschefen, Maria Johansson

Examination

Utdelningschefen, Maria Johansson

Undervisande personal

Utdelningschefen, Maria Johansson

- Samverkan Lärcentra

- Förskolläraryrket
- Grundläraryrket
 - Inriktning förskoleklass och årskurs 1-4
 - Inriktning årskurs 4-6
- Ämnesläraryrket
 - (Inriktning åk 7-9)
 - Inriktning gymnasiet
- Grundläraryrket
 - Inriktning förskoleklass och årskurs 1-4 - arbetsintegrerat

(skolor hos en huvudman som har avgång, anställning inom AIU)

Förutbildning

Utbildningsgrund

Lärprocess för rektorer: Rektors pedagogiska ledarskap i teori och praktik

Lärprocessens syfte är att utveckla deltagarnas förståelse och praktiska arbete med pedagogisk ledning samt förskolans och skolans förbättringsarbete.

Innehåll

Under lärprocessen behandlas olika aspekter av rektors pedagogiska ledarskap och förbättringsarbete i förskolan och skolan. Utplägget består bland annat i:

- Föreläsningar
- Interaktiva övningar och metoder för samtal och reflektion.
- Uppgifter mellan lärträffarna
- Kollegialguggning

Teman och moment

Lärprocessen kommer omfatta följande teman: perspektiv på rektors pedagogiskt ledarskap, att leda lärares lärande, systematiskt kvalitetsarbete och skolutveckling på vetenskaplig grund samt interkulturellt ledarskap, etik och kontroversiella frågor. Innehållet bestäms i dialog mellan kursamordnare och deltagare, vilket innebär att fler teman kan tillkomma och att omfattning och tid för ovan angivna teman kommer att variera.

Utbildningens upplägg

Under lärprocessen träffas deltagarna i 10 lärträffar, åtta halvdagar samt fyra heldagar. Under vårterminen anordnas fem lärträffar varav två genomförs på ett tvådagars-internat. Under höstterminen anordnas fem lärträffar varav två på ett avslutande tvådagars-internat.

Vid lärträffarna varvas föreläsningar med reflekterande/lärande samtal och interaktiva övningar. Mellan lärträffarna ges deltagarna uppgifter. Uppgifterna kommer att bestå i dels läsning av texter som på olika sätt behandlar pedagogiskt ledarskap och skolutveckling

dels i mindre undersökningar i egen verksamhet. Utformning av uppgifter och urval av texter sker i dialog med deltagarna.

Examination

Utbildningen är inte poänggivande men alla som deltar aktivt vid lärträffarna och genomför de uppgifter som lärprocessen omfattar får ett intyg efter avslutande internat.

Undervisande personal

Max Jakobsson, lektor i pedagogik vid Mälardalens universitet
Inbjudna föreläsare (forskare och praktiker)

Datum

- 5-6 februari Lärträff 1 Internat Kungörsörstorp
- 12 mars kl 12-16 Lärträff 2 Campus Eskilstuna
- 10 april kl 12-16 Lärträff 3 Campus Västerås
- 16 maj kl 12-16 Lärträff 4 Campus Eskilstuna
- 18 juni kl 12-16 Lärträff 5 Campus Västerås
- 9 september kl 12-16 Lärträff 6 Campus Eskilstuna
- 8 oktober kl 12-16 Lärträff 7 Campus Västerås
- 9 november kl 12-16 Lärträff 8 Campus Eskilstuna
- 12 december kl 12-16 Lärträff 9 Campus Västerås
- 16-17 januari heldagar Lärträff 10 Avslutande internat (återkommer om plats)

Kontaktuppgifter

Jessica Göteborg, verksamhetsledare, MKL, jessica.gotberg@mdu.se

Kursamordnare

Max Jakobsson, universitetslektor, max.jakobsson@mdu.se

Anmälan

Anmälan senast 15 december inför kommande kursstart i februari

Programinformation

Studieperiod: februari 2024 till januari 2025

Studieort: Eskilstuna och Västerås samt internat på annan ort.

Behörighet: Verksam rektor inom förskola, grundskola, gymnasieskola eller vuxenutbildning

Examen - Kostnad: Finansieras av MKL och MKL:s samverkanspartner

Antal platser: 30

MKL
Mälardalens
Kompetenscentrum
för Lärande

Uppdrags- utbildning

Program

En vetenskaplig grund

Utbildning

Stödja 7,5 hp

Lärprocess för rektorer: Rektors pedagogiska ledarskap i teori och praktik

Lärprocessens syfte är att utveckla deltagarnas förståelse och praktiska arbete med pedagogisk ledning samt förskolans och skolans förbättringsarbete.

Teman och moment:

- Spontangivna perspektiv
- Normer, värderingar och etik i ledning
- Medvetenhet om rektors förhållningssätt till lärares lärande
- Utvärdering av rektors förhållningssätt till lärares lärande
- Utvärdering av rektors förhållningssätt till lärares lärande
- Utvärdering av rektors förhållningssätt till lärares lärande
- Utvärdering av rektors förhållningssätt till lärares lärande
- Utvärdering av rektors förhållningssätt till lärares lärande
- Utvärdering av rektors förhållningssätt till lärares lärande
- Utvärdering av rektors förhållningssätt till lärares lärande

Examination

Utbildningen är inte poänggivande men alla som deltar aktivt vid lärträffarna och genomför de uppgifter som lärprocessen omfattar får ett intyg efter avslutande internat.

Undervisande personal

Max Jakobsson, lektor i pedagogik vid Mälardalens universitet
Inbjudna föreläsare (forskare och praktiker)

Datum

- 5-6 februari Lärträff 1 Internat Kungörsörstorp
- 12 mars kl 12-16 Lärträff 2 Campus Eskilstuna
- 10 april kl 12-16 Lärträff 3 Campus Västerås
- 16 maj kl 12-16 Lärträff 4 Campus Eskilstuna
- 18 juni kl 12-16 Lärträff 5 Campus Västerås
- 9 september kl 12-16 Lärträff 6 Campus Eskilstuna
- 8 oktober kl 12-16 Lärträff 7 Campus Västerås
- 9 november kl 12-16 Lärträff 8 Campus Eskilstuna
- 12 december kl 12-16 Lärträff 9 Campus Västerås
- 16-17 januari heldagar Lärträff 10 Avslutande internat (återkommer om plats)

Utbildningens upplägg

Under lärprocessen träffas deltagarna i 10 lärträffar, åtta halvdagar samt fyra heldagar. Under vårterminen anordnas fem lärträffar varav två genomförs på ett tvådagars-internat. Under höstterminen anordnas fem lärträffar varav två på ett avslutande tvådagars-internat.

Vid lärträffarna varvas föreläsningar med reflekterande/lärande samtal och interaktiva övningar. Mellan lärträffarna ges deltagarna uppgifter. Uppgifterna kommer att bestå i dels läsning av texter som på olika sätt behandlar pedagogiskt ledarskap och skolutveckling

Kontaktuppgifter

Jessica Göteborg, verksamhetsledare, MKL, jessica.gotberg@mdu.se

Kursamordnare

Max Jakobsson, universitetslektor, max.jakobsson@mdu.se

Anmälan

Anmälan senast 15 december inför kommande kursstart i februari

Programinformation

Studieperiod: februari 2024 till januari 2025

Studieort: Eskilstuna och Västerås samt internat på annan ort.

Behörighet: Verksam rektor inom förskola, grundskola, gymnasieskola eller vuxenutbildning

Examen - Kostnad: Finansieras av MKL och MKL:s samverkanspartner

Antal platser: 30

- Mentorsutbildning, att handleda nyanställda
- Rekryteringsutbildning för rektorer
- Arbetsmiljö och organisering - fortbildning för rektorer

- Master i didaktik
- Forskarutbildning
- Kommundoktorand

Mälardalens universitet

Att leda kollegialt lärande
- verksamhetsnära kompetensutveckling

Utbildningen 'Att leda kollegialt lärande' syftar till att vara med bland annat behövt att kunna arbeta fram med det kollegiala lärandet. Utbildningen är en del av Mälardalens universitets kompetensutvecklingsprogram. För mer information se: <https://www.skoletverket.se/stokutveckling/huser-och-utbildning/leda-kollegialt-larande>.

Kompetensutveckling är verksamhetsnära och utvecklar deltagarens kompetens genom kollegialt lärande med stöd av rektor och kollegialt lärande i praktiken. Utbildningen är en del av Mälardalens universitets kompetensutvecklingsprogram. För mer information se: <https://www.skoletverket.se/stokutveckling/huser-och-utbildning/leda-kollegialt-larande>.

Kontaktuppgifter

Jessica Göteborg, verksamhetsledare, MKL, jessica.gotberg@mdu.se

Kursamordnare

Max Jakobsson, universitetslektor, max.jakobsson@mdu.se

Anmälan

Anmälan senast 15 december inför kommande kursstart i februari

Programinformation

Studieperiod: februari 2024 till januari 2025

Studieort: Eskilstuna och Västerås samt internat på annan ort.

Behörighet: Verksam rektor inom förskola, grundskola, gymnasieskola eller vuxenutbildning

Examen - Kostnad: Finansieras av MKL och MKL:s samverkanspartner

Antal platser: 30

Uppdrags- utbildning

pedagog

MÄLARDALEN

– digital mötesplats för lärande, utveckling och samverkan

Pedagog Mälardalen riktar sig till yrkesverksamma i förskola, skola och vuxenutbildning i Sörmland och Västmanland samt lärarutbildare och forskare på MDU.

Vår ambition är att Pedagog Mälardalen ska bli en naturlig samverkansyta för yrkesverksamma inom förskola, skola och universitetet, en digital mötesplats för alla som vill utveckla undervisning och bidra till kvalitet inom lärarutbildning och forskning.

Genom Pedagog Mälardalen kan vi skapa en dialog kring professionsutveckling och skolutveckling samt sprida goda erfarenheter och aktuell forskning mellan våra olika verksamheter.

Välkomna att samverka i en lärprocess om
rektors pedagogiska ledarskap!

Vem är jag?

Max Jakobsson

Universitetslektor, pedagogik

Fil.dr. kulturgeografi

Mälardalens universitet

max.jakobsson@mdu.se

Vem är du?

Berätta kort om vem du är och vad du jobbar med just nu.

+ något som gör dig glad!

Dokumentation

Vi kommer att ta bilder under
lärprocessens gång.

Säg till om du inte vill förekomma med
namn och/eller bild i sådant som kan
komma att publiceras.

Program, dag 1

5 februari, 2024

10.00

MKL – samverkan inom utbildning, forskning
och kompetensutveckling

Jessica Götberg

10.20

Lärprocess i samverkan: grunden

10.50 Kort paus

11.00

Samtal i grupp: ”de tre F:n”

11.40

Summering i helgrupp: ”de tre F:n”

12.10 Lunch

13.00

Pedagog Mälardalen och PUSS

Pia Ekholm Johansson

13.20

Introduktion till föreställningskartor

13.40

Arbete med föreställningskartor i par

15.15 Fika

15.45

Om texter och läsloggar

16.00 – 17.00

Tid för individuell läsning och reflektion

19.00 Middag

Program, dag 2

6 februari, 2024

08.15

Morgonsamling

08.45

Perspektiv på pedagogiskt ledarskap

09.30

Reflektion i grupper

10.30 Fika

11.00

Perspektiv på lärande och kollegialt lärande

12.00 Lunch

13.00

Walk and talk

13.45

Uppsummering med utgångspunkt i läslogg, gruppreflektioner och walk and talk.

14.45

Utvärdering

15.00 Fika och hemresa

Något om grunden
och idéerna bakom
lärprocessen

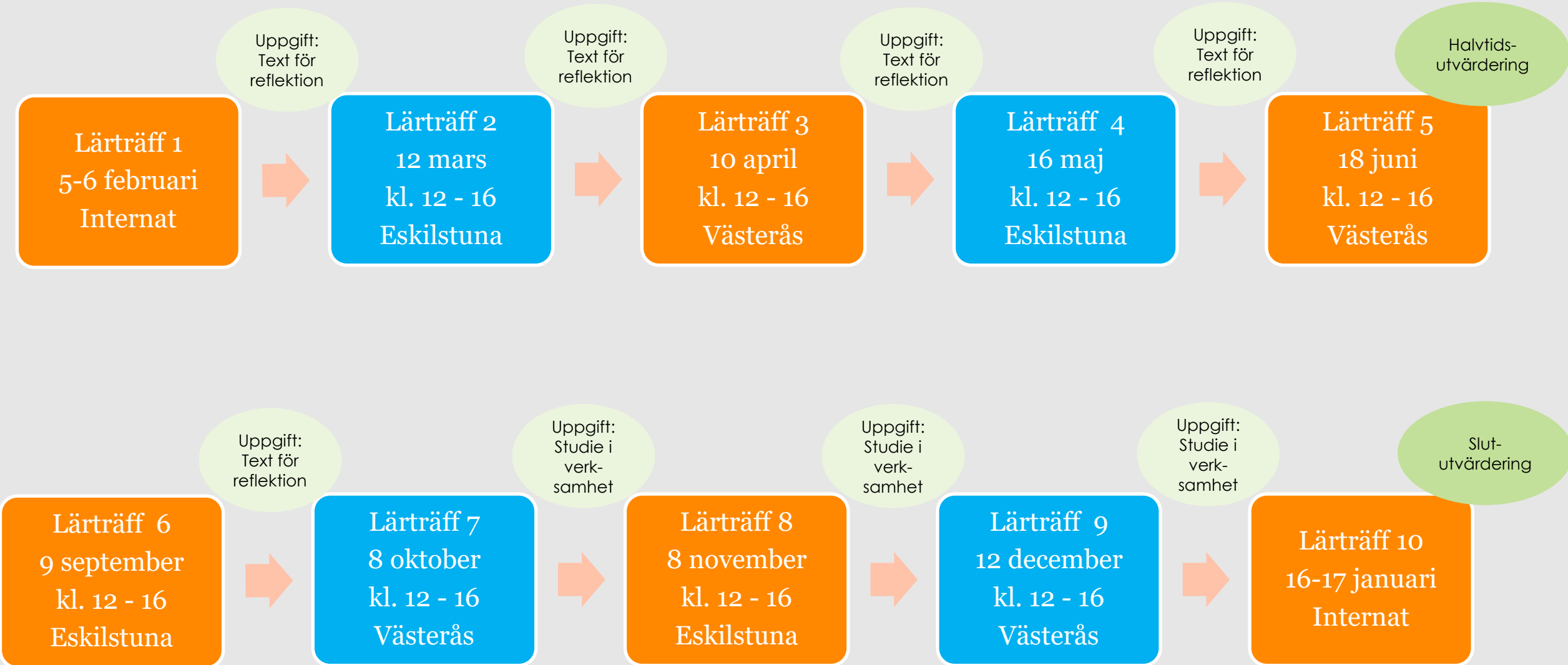

Ett aktionsforskande förhållningssätt

Samtliga delar behöver ingå in utveckling och fördjupning av förståelsen för det pedagogiska ledarskapets utmaningar och möjligheter

Lärprocessen 2024

Vad jag tror krävs av mig som processledare:

- Se till att form och innehåll gör lärprocessen relevant för frågor, utmaningar och problem som ni möter i er vardag.
- Se till att innehållet väcker intresse och utmanar på ett sätt som ger förutsättningar för er att utvecklas som pedagogiska ledare.
- Använda övningar, metoder och arbetssätt i lärprocessen som kan bli användbara för ert fortsatta arbete som pedagogiska ledare.
- Organisera lärprocessen så att den: (1) bidrar till att bestående kollegiala relationer mellan deltagare utvecklas och stärks, (2) bidrar till att underlätta och stödja relationer och samverkan mellan rektorer och forskare.
- Att vara följsam gentemot deltagarnas önskemål, behov och förutsättningar. Det innebär att återkommande utvärdera och anpassa lärprocessen i förhållande till deltagarnas behov och förutsättningar.

Vad jag önskar av er:

- Närvaro på träffarna och ambition att genomföra uppgifter som ligger mellan träffarna.

Samtal i grupp: ”de tre F:n”

11.00 – 11.40

- Gå laget runt! Ta en punkt i taget. Alla får två minuter att säga något om respektive punkt. Samtalsledaren tar tid och stoppar när två minuter har gått.
- När ni har gått igenom alla punkter öppnar samtalsledaren upp för diskussion om det som kommit upp i rundan. Samtalsledaren fördelar ordet.
- Hjälps åt att dokumentera det viktigaste från er diskussion på ett blädderblocksblad.

När vi återsamlas presenterar samtalsledarna det viktigaste som kommit ur gruppens diskussioner.

- **Förutsättningar** (t.ex. tid och annat som utgör möjliggörande och begränsande förutsättningar)
- **Förväntningar** (t.ex. vad jag hoppas på att lärprocessen ska betyda för mitt ledarskap)
- **Förhållningsätt** (t.ex. vad jag tror att jag och andra behöver tänka på för att samverka och lärande ska fungera, förhållningsregler?)

Grupp 1: **Annica**, Stina, Jinan, Anna-Karin och Jennifer

Grupp 2: **Anette**, Mattias, Linda och Cecilia

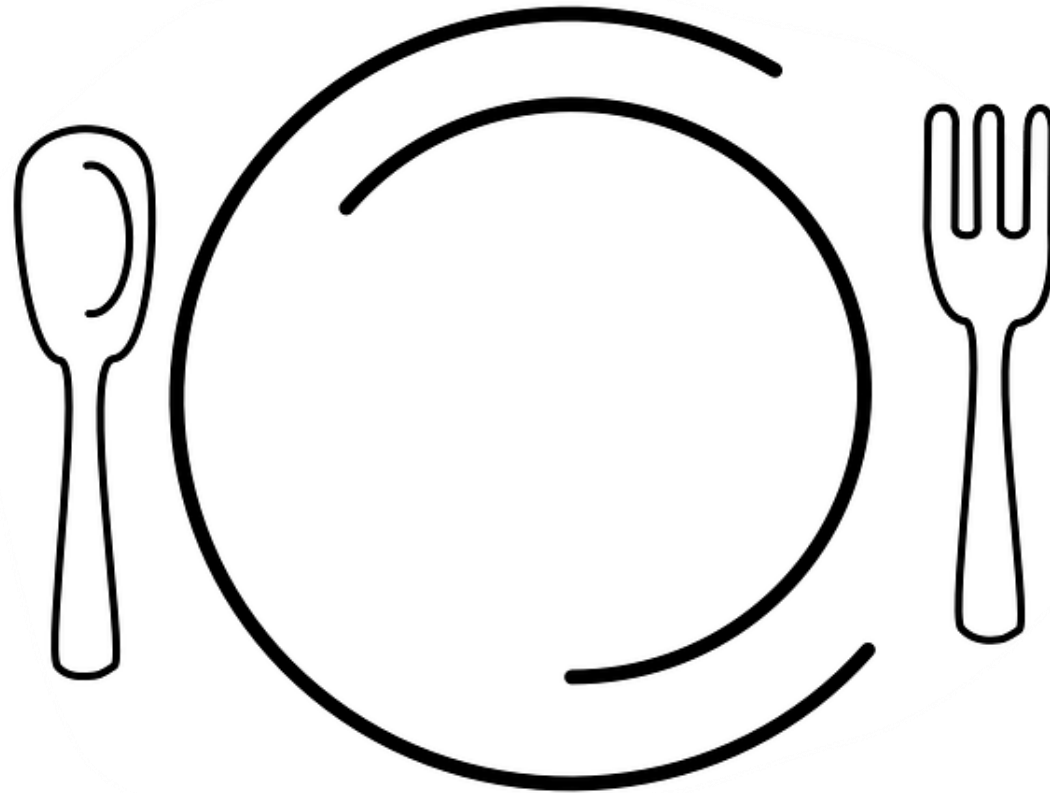
Grupp 3: **Anton**, Malin, Tove, Annelie och Lena

Annica, Anette och Anton är samtalsledare!

Gemensam diskussion om förutsättningar, förväntningar och förhållningssätt

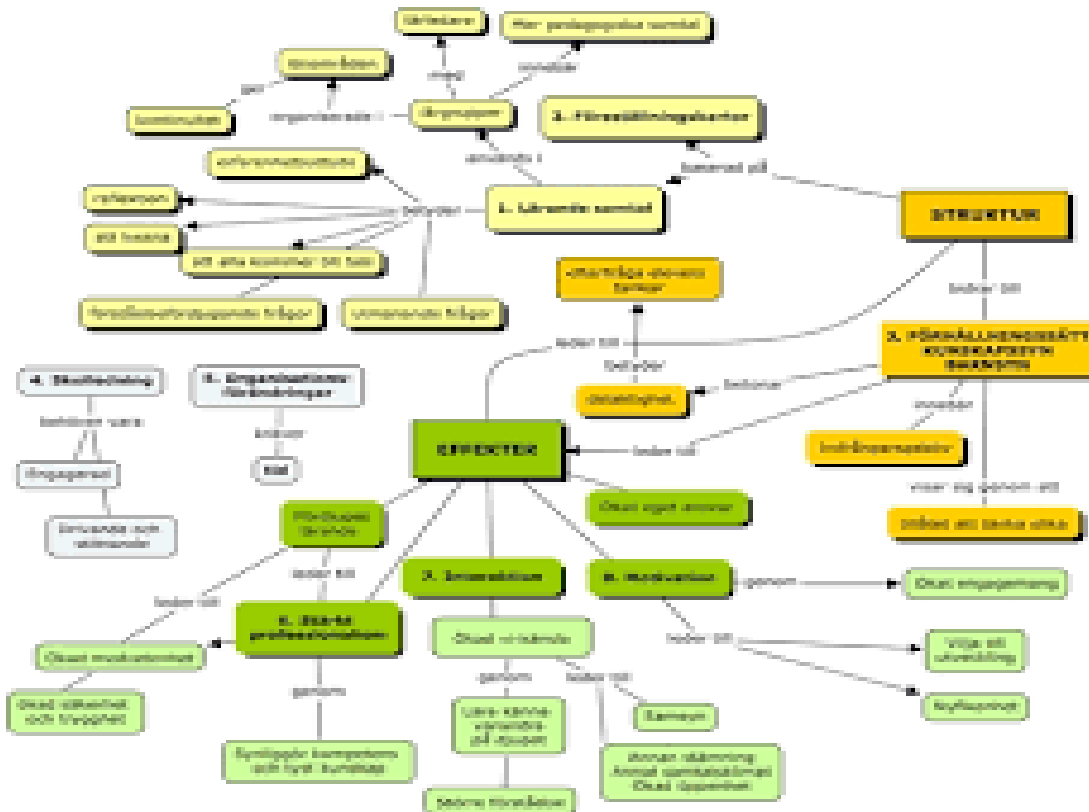

Lunch, 12.00 – 13.00

Föreställningskartor

En grafisk representation av någons föreställning, förståelse eller kunskap om ett fenomen eller område.

Föreställningskartorna görs i par ("rektorn" och "intervjuaren")

1. Båda skriver ner nyckelord på postit-lappar. Inte mindre än fem och inte mer än 15. Skriv kortfattat: helst bara ett, men inte mer än två – tre ord per lapp. Därefter kommer ni överens om vem som först ska vara rektorn respektive intervjuaren.
2. Rektorn (den som först ska intervjuas) klistrar upp sina lappar på blädderblocksbladet i ett mönster som hen finner lämpligt. Lapparnas placering kan ändras under samtalets gång.
3. Intervjuaren läser igenom, funderar en stund och väljer sedan ut en lapp som hen tar som utgångspunkt för sin första fråga. Rektorn svarar och därefter påbörjas ett samtal om innehållet, med utgångspunkt i alla nyckelord som finns på föreställningskartan.
4. Under samtalet hjälps intervjuaren och rektorn att dokumentera sådant som är viktigt och kommer upp under samtalet. Det finns inga regler för hur ni dokumenterar: skriv, dra linjer, rita. Tänk på att det är den intervjuades erfarenheter, tankar och föreställningar som ska vara i fokus under samtalet och som ska komma till uttryck i intervjun. Du som intervjuar ska inte uttrycka dina egna tankar eller synpunkter på sådant som kommer upp. Du ska visa intresse och ställa nyfikna frågor!
5. När ni börja känna er klara frågar intervjuaren om det är något på kartan som rektorn vill ändra, lägga till eller ta bort. Rektorn gör de ändringar om hen vill.
6. Sista steget: Märk kartan med era namn ("Intervjuare: XXXX Rektor: XXXX") och lägg den åt sidan. Växla roller och fortsätt med den andra föreställningskartan.

"Det omedelbara och närliggande syftet med samtalet är [...] att man dels vill bidra till att den man samtalar med blir *mer klar över sin syn på fenomenet*, dels att man vill *fördjupa sin egen förståelse av andras förståelse*.

Det är också viktigt att betona att samtalet inte syftar till att värdera någons förståelse, utan att förstå hur han eller hon tänker.

Samtalet är alltså *inte ett lämpligt forum för en diskussion* utan bör användas till att skapa ett underlag för vidare samtal."

Gun-Britt Scherp: *Att arbeta med föreställningskartor*, s. 2
<http://www.pbs.kau.se/pdf/Forestillningskartor%202.pdf>

Tips!

- Koncentrera dig mer på den andre än på dig själv.
- Visa nyfikenhet och intresse. Använd "öppna frågor".
(Börjar ofta med "Hur..." eller "Vad...")
- Behåll dina egna tankar om ämnet för dig själv. Undvik att värdera det du hör.
- Lita på de inneboende resurserna hos den du samtalar med.

Par: föreställningskartor

Annica och Anette

Mattias och Annelie

Stina och Anton

Jinan och Cecilia

Anna-Karin och Lena

Jennifer och Tove

Linda och Malin

Frågan

Vilka är dina viktigaste lärdomar om betydelsen av, och förutsättningar för, rektors pedagogiska ledarskap i förskola och/eller skola?

Ni har tid fram till fikat 15.15. Se till att ni får någorlunda lika mycket tid för respektive karta!

Texter för reflektion

Robinson, Viviane (2015), *Elevnära skolläderskap*, s. 31 – 56

Professor i organisations- och utbildningspsykologi.

University of Auckland

Andra publikationer på svenska med bäring på pedagogiskt ledarskap:

Förbättring i en förändringstrött skola - Ett undersökande tillvägagångssätt
(2019)

Lärande ledarskap: att leda professionell utveckling i skolan (2021)

Läslogg

Välj ett eller flera citat som du skriver ner ordagrant
(sidhänvisning):

Reflektion

Fråga/frågor

Nu har ni "lästid"!

- Skriv in ett eller flera citat samt kort om dina tankar (din reflektion)
- Skriv också in en fråga som du skulle vilja lyfta kring det citatet handlar om.
- Glöm inte bort att ta med loggen då vi träffas på morgonen imorgon!

Här är jag nu...

Berätta kort om någon tanke från gårdagen och avsluta med "att avsluta" en mening från varje spalt.

- Jag ångrar...
- Jag hoppas att jag aldrig ...
- Detta år vill jag ...
- Jag blev arg när ...
- Om fem år tror jag att jag ...
- Jag skulle vilja resa till ...
- Helst av allt vill jag ...
- Jag tycker att alla borde ...
- Ibland undrar jag om ...
- Alla människor borde få ...
- Jag behöver ...
- Jag vill aldrig ...
- Jag njuter av ...
- Det viktigaste för mig just nu ...
- Jag älskar att...

- Ibland undrar jag om ...
- Jag kände mig glad när ...
- Jag kanske skulle klara att ...
- Jag vet att jag kan ...
- Jag är orolig för ...
- Jag är ledsen för ...
- Jag tycker att det är svårt att ...
- Jag blir förtvivlad när jag hör att ...
- Ingen kan ana att jag ...
- Snart måste jag bestämma mig för om ...
- När jag tänker på rätt tänker jag på ...
- Jag är övertygad om att ...
- Jag har ett stort behov av att ...
- Jag gillar bäst när det är ...
- Jag skulle aldrig klara att ...

Program, dag 2

6 februari, 2024

08.15

Morgonsamling

08.45

Perspektiv på pedagogiskt ledarskap

09.30

Reflektion i grupper

10.30 Fika

11.00

Perspektiv på lärande och kollegialt lärande

12.00 Lunch

13.00

Walk and talk

13.45

Uppsummering med utgångspunkt i läslogg,
gruppreflektioner och walk and talk.

14.45

Utvärdering

15.00 Fika och hemresa

Pedagogiskt ledarskap - ett svårfångat begrepp

... närmast som en mirakulös kur som ska hjälpa till att förbättra skolors resultat. Pedagogiskt ledarskap verkar således vara ett fenomen som låter bra för alla men som var och en tillskriver en egen betydelse i enlighet med egna intressen.

Svedberg (2016) beskriver begreppet som en floating signifier, det vill säga ett begrepp med en svävande betydelse som kan laddas av olika intressen med egna tolkningar för att tjäna olika syften.

Forssten Seiser (2017) s.57

Stärkt pedagogiskt ledarskap

Rektorer granskar sin egen praktik

Anette Forssten Seiser

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap

Pedagogiskt arbete

DOKTORSAVHANDLING | Karlstad University Studies | 2017:38

Pedagogiskt ledarskap i statliga dokument 1946 – 2006 (Bo Nestor, 2006)

Ledarskap för en pedagogisk verksamhet, ett utvecklingsinriktat uppdrag:

- Utvärdera verksamheten i förhållande till de nationella målen
- Leda utveckling av den pedagogiska verksamheten

Leda på ett pedagogiskt sätt:

- Stödja och ge återkoppling
- Entusiasmera och motivera

Nestor, 2006, s. 31f.

Skolinspektionen

Pedagogiskt ledarskap är allt som handlar om att tolka målen samt beskriva aktiviteter för en god måluppfyllelse i relation till de nationella målen i skolan och för att förbättra skolans resultat så att varje elev når så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Det betyder att rektor måste ha kunskap om och kompetens för att tolka uppdraget, omsätta det i undervisning, leda och styra lärprocesser, samt skapa förståelse hos medarbetarna för samband mellan insats och resultat.

(Skolinspektionen, 2012, s.6)

Innebär det pedagogiska ledarskapet att rektor har inflytande över förskollärarens/lärares undervisning?

Redan 1946 års skolkommision lyfte att rektor har ett ansvar att leda det pedagogiska arbetet men samtidigt betonade den att:
"den enskilde lärarens frihet att utforma undervisningen på sitt eget sätt måste betraktas som principiellt oantastbar".

Olof Johansson, "Tema rektor", skolverket.se

Fundera på, och samtal med grannen....

Hur har den här relationen förändrats?
Hur förhåller sig rektor till lärares/förskollärares undervisning idag?

Vilka är dina erfarenheter?

- I vilken grad har läraren en "oantastlig frihet" eller professionell autonomi att utforma sin egen undervisning?

Ska rektor i utövande av sitt pedagogiska ledarskap göra klassrumsbesök?

Olof Johansson: "Ja, det är nödvändigt att rektor skaffar sig förstahandsinformation om det som händer i klassrummet, annars går det inte att ta ett pedagogiskt ledarskap.

Syftet med besöken är att följa det konkreta pedagogiska arbetet för att erhålla förståelse för hur elever och lärare kommunicerar och samspelar och hur eleven engageras och deltar i undervisningen. ...

Vi kan jämföra en rektor med en regissör på en teater. Att styra och leda solister, lärare eller skådespelare, fordrar kunskap om både vägen och målet."

Ska rektor i utövande av sitt pedagogiska ledarskap göra klassrumsbesök?

Hans-Åke Scherp: "Nej. Det är inte alls nödvändigt att rektorn är med i klassrummet och oftast inte ens önskvärt, åtminstone inte om de ska ge individuell återkoppling på lärarens sätt att arbeta. Rektorer är inte några allmänpedagogiska gurus som kan coacha lärarna.

Däremot behöver rektorer fördjupa sin förståelse av vardagspraktiken och de dilemman som medarbetarna ställs inför. En annan lika viktig uppgift är att ta tillvara på elevernas upplevelser av undervisningen.

Det rektorn ska göra är att organisera deras systematiska lärande, att fånga upp sådant som behöver utvecklas, se mönster i lärarnas svårigheter och leda ett systematiskt lärande ur detta som relateras till en pedagogisk helhetsidé som man arbetat fram på skolan. Det är rektorns pedagogiska ledarskap "

Reflektion i grupper

Stina, Tove och Annelie är samtalsledare.

1. Börja med att gå laget runt. Låt all läsa upp ett av de citat som de valt – inget mer!
2. När ni gått laget runt bestämmer ni ett citat som ni vill ta som utgångspunkt för att diskutera. Den som skrivit citatet får börja med att berätta varför den valt just det och vilka frågor som citatet har väckt.
3. När ni känner färdiga tar ni ett annat citat som inte berörts av diskussionen kring det första.

Samtalsledaren (eller någon annan) tar stödanteckningar (stolpar).

Avsluta strax innan kl. 10.30

Fika: 10.30 – 11.00

Stina	Tove	Annelie
Jennifer	Malin	Lena
Annica	Anton	Mattias
Cecilia	Anette	Anna-Karin
Jinan	Linda	
Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3

Fika

10.30 – 11.00

Lärande

”Ordet lärande och ordet lärprocesser använts mycket ofta som mer eller mindre *liktydigt med ordet undervisning* – såväl i vardagsspråket som i officiella och professionella sammanhang – genom ett felslut som innebär att man inte skiljer mellan det man undervisar i och det man faktiskt lär sig”.

Illeris, K.(2015). s. 17

Kollegialt lärande och andra begrepp...

- Kollaborativt lärande
- Kollektivt lärande
- Kooperativt lärande
- Socialt lärande

Kollegialt lärande

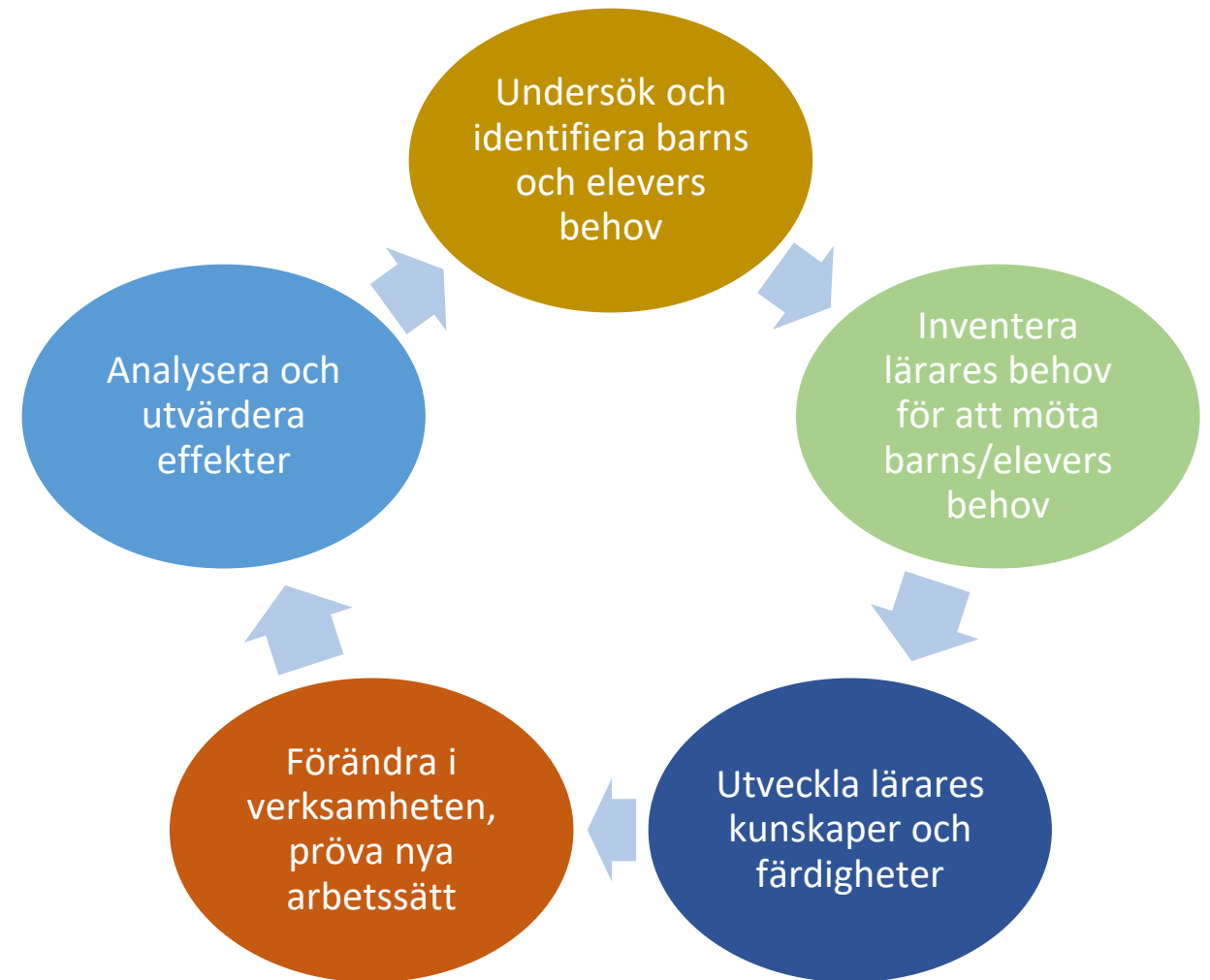
Olika former för att undersöka relationen mellan undervisning och barns/elevs lärande och utveckling.

Kännetecknas av:

1. Lärande
2. Kollegial gemenskap
3. Professionellt och vetenskapligt förhållningsätt

Lärandets görande:

- Samla in relevanta data
- Systematisera erfarenheter och identifiera lärares kunskapsbehov
- Pröva nya arbetssätt
- Analysera och dra slutsatser

Kollegial gemenskap

- Hur är den kollegiala gemenskapen organiserad?
- Vilka strukturella förutsättningar för kollegialt lärande?
- Vilka är de kulturella och sociala betingelserna för kollegialt lärande?

Vad säger Skolverket?

Kollegialt lärande är ett **samlingsbegrepp** för olika former av strukturerat, gemensamt arbete, där kollegor tillsammans utvecklar kunskap. Det görs både genom att lära av egna och varandras erfarenheter och genom ta tillvara befintlig kunskap, till exempel aktuell forskning, inom området.

Kollegialt lärande innebär att lärare, rektorer och övriga professioner i förskola och skola själva formulerar frågeställningar, och kännetecknas av systematik, dokumentation, analys och kritisk granskning.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/utbildning-pa-vetenskaplig-grund-och-beprovad-erfarenhet/skolutveckling-genom-kollegialt-larande>

Lärande... en gåta

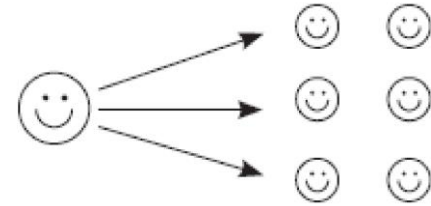
*Hur lärande egentligen går till kan ingen säga med säkerhet, trots många olika goda ansatser har gjorts av pedagoger, psykologer och filosofer för att lösa mysteriet.
(Svedberg, 2016, s.84)*

Tre perspektiv på lärande

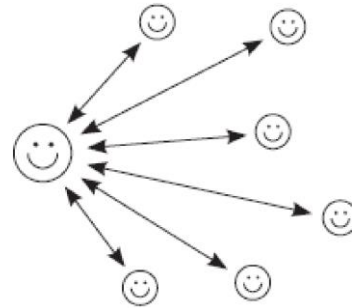
Behavioristiska perspektiv

Lärande sker genom överföring
lärare

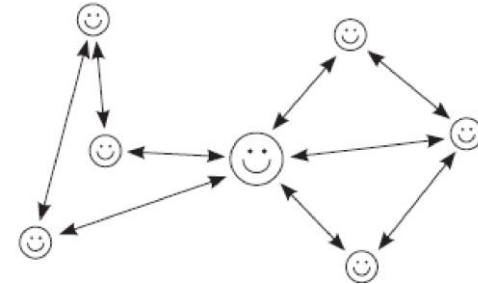
Kognitiva och konstruktivistiska perspektiv

Lärande sker genom aktiv bearbetning
inom individen.

Sociokulturella eller socialkonstruktivistiska perspektiv

Lärande utgår från sociala sammanhang
mellan individer

Lärotypologier

(Illeris, K. 2007, *Lärande*, Lund: Studentlitteratur)

- **Kumulativt lärande**
- **Assimilativt lärande**
- **Ackommodativt lärande**

Ackommodativt lärande

Ackommodativt lärande är generellt sett mer energikrävande än assimilativt lärande,

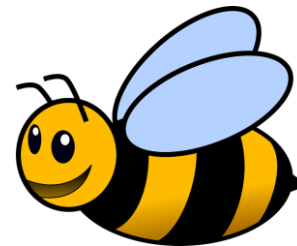
vilket gör att det dels finns en tendens till att vi undviker denna form av lärande om vi inte har något särskilt intresse av att lära oss just det saken gäller,

dels att vi värjer oss genom psykiskt försvar eller motstånd.
(Illeris, s.62)

Vad är dina erfarenheter och lärdomar kring det Illeris skriver om att värja sig mot lärande genom "psykiskt försvar eller motstånd"

... påfrestande förlopp, präglad av oro, förvåning och överraskningar
(Nissen, 1970, s.68)

- Lärande
- Kunskap
- Bildning

*Vad betyder det i dagens
informationssamhälle?*

<https://urplay.se/program/183749-larandets-idehistoria-zygmunt-bauman-om-kunskap-bildning-och-ansvar>

Efter lunch: Walk and talk 13.00 – 13.45

Diskutera dina erfarenheter av tidigare utbildningar/fortbildningar och din syn på lärande.

- Har du exempel på utbildningar/fortbildningar som du tycker varit givande och exempel på utbildningar/fortbildningar som du tycker varit mindre givande? Vad tror du gjort dem givande eller mindre givande?
- Hur ser du på skolans roll i ljuset av informationssamhällets utveckling?
- Vad är viktigt för dig när du ska lära dig nya saker?

Annica och Cecilia
Jinan och Anna-Karin
Anette och Anton
Mattias och Jennifer
Linda och Stina
Malin och Tove
Annelie och Lena

Lunch, 12.00 – 13.00

Walk and talk, 13.00 – 13.45

Uppsummering

1. Reflektioner om pedagogiskt ledarskap (Robinsons text)
2. Reflektioner om syn på lärande och skolans roll i informationssamhället (Walk and talk-paren)

Utvärdering

1. Diskutera i samma grupper som i morse (reflektionsgrupperna). Utgå från de tre F:n

Förutsättningar (t.ex. hur tänker ni om det praktiska upplägget, hur väl användes tiden på internatet m.m.)

Förväntningar (motsvarade innehåll och form de ni förväntade er, vad förväntar ni av fortsättningen)

Förhållningssätt (hur tycker ni att klimatet varit under internatet, vad är viktigt att tänka på framåt i lärprocessen)

2. Var och en fyller i en exit-ticket och lämnar till Max

Ringa in en eller flera emojis som representerar din upplevelse av internatet.

Skriv förklaring:

Lärträff 2
12 mars
kl. 12 - 16
Eskilstuna

Mer info samt text för reflektion och
läslogg skickas med e-post.

Tack för din medverkan!
Vi ses i Eskilstuna!

